

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Vereniging Openbaar Onderwijs
T.a.v. de heer R. van Dijk
Postbus 60182
1320 AE ALMERE

Primair Onderwijs
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
1119214

Uw brief van
01 november 2016

Datum 19 april 2017
Betreft reactie op uw vragen over wijzigingen in de WMS

Geachte heer Van Dijk,

De Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS) heeft een aantal wijzigingen ondergaan als gevolg van de wet Versterking Bestuurskracht. In uw brief van 1 november 2016 geeft u aan het van belang te vinden een aantal zorgen over deze wijzigingen in de medezeggenschap onder mijn aandacht te brengen.

Naar aanleiding van deze brief heeft een medewerker van mijn ministerie contact gehad met een medewerker van uw organisatie. In dat gesprek zijn uw zorgen besproken. In aanvulling op dit gesprek stuur ik u hierbij een schriftelijke weergave van de reactie (bijlage 1).

Met vriendelijke groet,

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker

Vraag 1.

In artikel 10 WMS wordt opgenomen dat bij de benoeming van een bestuurder een sollicitatiecommissie wordt ingesteld waarin een lid uit of namens de personeelsgeleding van de medezeggenschapsraad (MR) deelneemt en tevens een lid uit of namens de ouder-/leerlinggeleding. De Vereniging Openbaar Onderwijs (VOO) onderschrijft deze maatregel, maar pleit in navolging daarvan voor een verplichte commissie bij de aanstelling van een nieuwe schoolleider. In het openbaar onderwijs is het een goede gewoonte om op scholen een dergelijke commissie in te richten wanneer een nieuwe schoolleider wordt gezocht. Het verplichtende karakter van een dergelijke commissie ontbreekt echter en dat ziet de VOO als een vergissing. Schoolleiders zijn het gezicht van het bevoegd gezag op school, naar ouders, personeelsleden en naar de leerlingen. Deze aanstelling is daarom van groot belang voor het functioneren van de school als geheel. Een dergelijke functie verdient het verplichte karakter van een sollicitatiecommissie, zeker nu die voor de bestuurders meteen wordt ingevoerd naast de daaraan gekoppelde adviesbevoegdheid, zoals die in WMS artikel 11 onder h1 wordt ingevoerd.

Reactie

Er geldt op grond van artikel 11 WMS al, net als straks ook voor benoeming en ontslag van bestuurders, een adviesrecht voor de MR ten aanzien van benoeming en ontslag van schoolleiders. Het geldende adviesrecht brengt ten aanzien van schoolleiders in de praktijk vaak met zich mee dat leden van de MR ook deel uitmaken van een sollicitatiecommissie. Er zijn geen signalen dat hier problemen zijn en dat het noodzakelijk is dit met wetgeving een verplichtend karakter te geven.

De sollicitatiecommissie bij benoeming van bestuurders is er bij amendement ingekomen.¹ De indiener heeft in het kader van bestuurskracht een groter gewicht gehecht aan de benoeming van de bestuurder, door daarvoor – naast adviesrecht bij benoeming van bestuurders - ook een sollicitatiecommissie verplicht te stellen met daarin leden van de MR. Ik deel dit uitgangspunt.

Vraag 2.

De sollicitatiecommissie zoals genoemd bij punt 1 wordt niet ingesteld voor de aanstelling van een bestuurder binnen een samenwerkingsverband. Weliswaar wordt de ondersteuningsplanraad in de gelegenheid gesteld te adviseren over de aanstelling (of het ontslag) van de bestuurder, maar de verplichte commissie is niet van overeenkomstige toepassing op de ondersteuningsplanraad. De VOO stelt voor om deze omissie te herstellen en de maatregel ook op de ondersteuningsplanraad van toepassing te laten zijn.

Reactie

Dit onderdeel is er bij amendement ingekomen. In de toelichting op het amendement is geen aandacht besteed aan het samenwerkingsverband. Ik ben van mening dat het inderdaad logisch is op dit punt een parallel te trekken. Onderzocht wordt hoe op dit punt de bevoegdheden van de ondersteuningsplanraad in lijn kunnen worden gebracht met die van de MR.

¹ Kamerstukken II, Vergaderjaar 2015-2016, 34251 nr. 87.

Vraag 3.

De sollicitatiecommissie wordt opgenomen in artikel 10 van de WMS, terwijl dit artikel instemmingsbevoegdheden van de MR als geheel betreft. Toevoeging aan dit artikel vindt de VOO daarom onlogisch. Wij bevelen daarom aan om de commissie te plaatsen binnen artikel 6 van de WMS, waarin de algemene bevoegdheden en taken worden benoemd. Hierdoor zou de sollicitatiecommissie bovendien ook van toepassing zijn voor de benoeming van bestuurders binnen een samenwerkingsverband, zoals bepleit in punt 2 van deze brief.

Reactie

Zoals toegelicht in antwoord op vraag 2, is dit onderdeel het gevolg van een amendement. De huidige positie van de bepaling biedt inderdaad minder ruimte voor de rol van de medezeggenschap bij de benoemingsprocedure voor bestuurders van samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Ik zal het advies van de VOO betrekken bij een bredere verzamel- of reparatiewet.

Vraag 4.

De medezeggenschapsraad kan een beroep op de nietigheid van een besluit doen wanneer dat is genomen zonder de instemming van de medezeggenschapsraad of zonder de instemming van de landelijke commissie voor geschillen (LCG WMS). Evenzeer geldt dit recht wanneer niet tevoren is ingestemd met het medezeggenschapsreglement dan wel het medezeggenschapsstatuut. Als een MR geen advies heeft kunnen uitbrengen, kan géén beroep op de nietigheid worden gedaan. Dat vindt de VOO onjuist. Wij verzoeken u daarom om de MR, ook wanneer geen advies is gevraagd, de mogelijkheid te bieden om nietigheid in te roepen.

Reactie

Dit onderscheid is het gevolg van het bewust gekozen verschil aan gewicht tussen advies- en instemmingsrechten van de MR. Zoals bijvoorbeeld ook tot uiting komt in de toetsingscriteria in het kader van respectievelijk advies- en instemmingsgeschillen door de LCG WMS. Nietigheid is naar mijn mening een te verstrekkend gevolg om te verbinden aan besluiten waarover ten onrechte geen advies wordt gevraagd aan de MR. In plaats daarvan wordt aan MR-en met het nieuwe artikel 34, derde lid, WMS wél de mogelijkheid geboden een adviesgeschild aanhangig te maken als ten onrechte geen advies is gevraagd. De MR krijgt in het kader van die procedure dan alsnog de kans advies uit te brengen, welk advies zal worden meegewogen in het oordeel van de LCG WMS over de vraag of het betreffende besluit in stand kan blijven.

Vraag 5.

Binnen de WMS zijn de specifieke instemmingsbevoegdheden van de ouder- en leerlinggeleding ten aanzien van de regelingen in WMS art. 28 (de zogenaamde faciliteitenregeling) verwijderd. De VOO kan hiervoor geen verklaring vinden en verzoekt u daarom deze verwijdering ongedaan te maken.

Reactie

De faciliteitenregeling vervalt. En daarmee vervalt ook het instemmingsrecht van de MR op die regeling. In plaats van de faciliteitenregeling komt er in artikel 28, tweede lid, WMS – conform de WOR – een rechtstreekse aanspraak tot stand van medezeggenschapsraden jegens het bevoegd gezag voor kosten die redelijkerwijs

noodzakelijk zijn voor de vervulling van de taak. De positie van medezeggenschapsraden ten opzichte van het bevoegd gezag wordt daarmee versterkt. Het probleem van vergoedingen op basis van de faciliteitenregeling was namelijk dat een medezeggenschapsraad geen vergoeding van kosten kon ontvangen als de faciliteitenregeling, bijvoorbeeld door gebrek aan medewerking van het bevoegd gezag, niet tot stand was gekomen. Door een rechtstreekse aanspraak in de wet op te nemen krijgt de medezeggenschapsraad een sterkere positie en is hij niet langer afhankelijk van de totstandkoming van een faciliteitenregeling.

In artikel 12, eerste lid, onderdeel q, wordt op dit moment de instemmingsbevoegdheid geregeld van het personeelsdeel van de medezeggenschapsraad op de vaststelling of wijziging van de regeling, bedoeld in artikel 28, voor zover die betrekking heeft op personeel. Dit kan – door de genoemde wetwijziging – nergens anders op doelen dan artikel 28, derde lid, waarin de regeling wordt beschreven voor de leden van de medezeggenschapsraad afkomstig uit het personeel voor faciliteiten in tijd ten behoeve van het voeren van overleg, scholing en overige medezeggenschapsactiviteiten. Om te verduidelijken dat het gaat om de instemmingsbevoegdheid voor specifiek dit onderdeel, zal artikel 12, eerste lid, onderdeel q, worden aangepast. De passage “bedoeld in artikel 28, voor zover die betrekking heeft op personeel” wordt vervangen door: “bedoeld in artikel 28, derde lid.”

Vraag 6.

De landelijke commissie voor geschillen (LCG WMS) kan zich binnen de aangepaste WMS niet meer uitspreken over verschillen van interpretatie van het in de wet, het medezeggenschapsreglement dan wel in het medezeggenschapsstatuut bepaalde. Weliswaar is nu aanvullend in de wet de mogelijkheid opgenomen om een nalevingsgeschil aan te melden, maar de VOO ziet een groot verschil tussen zaken waarbij de wet al dan niet wordt nageleefd en zaken waarbij de interpretatie over een bevoegdheid verschilt. Dat laatste zou nu moeten worden uitgelegd als het niet naleven van de wet en dat vindt de VOO een te bestrijden opvatting.

Reactie

In de memorie van toelichting bij de Wet Versterking Bestuurskracht is uiteengezet dat voor een uniforme en eenvoudige procedure bij nalevingsgeschillen het belangrijk is om zoveel mogelijk bij één instantie terecht te kunnen. Daarvoor is de afhandeling van de nalevingsgeschillen veranderd. De WMS is zo aangepast dat nalevingsgeschillen niet langer door de Ondernemingskamer (OK) worden behandeld maar door de LCG WMS. Daarmee komen alle medezeggenschapsgeschillen in eerste instantie bij de LCG WMS terecht. De OK zal alleen als hoger beroepsinstantie blijven functioneren. Daarnaast kan de MR in uitzonderingsgevallen (gevallen waarin dat noodzakelijk is teneinde het recht op effectieve toegang tot de rechter te effectueren) als civiele procespartij in kort geding optreden.

Elk geschil kan straks in eerste aanleg bij de LCG WMS aanhangig worden gemaakt en interpretatiegeschillen zijn steeds te herleiden tot advies-, instemmings- of nalevingsgeschillen. Een extra onderscheid naar interpretatiegeschillen zoals nu nog voorzien in de WMS, heeft binnen dit systeem

geen toegevoegde waarde meer en het in stand houden van dit onderscheid zou de regels onnodig gecompliceerd maken. Dit type geschil zal daarom niet meer apart worden onderscheiden.

Onze referentie